

Złote reguły harmonijnego rozwoju mowy dziecka

1. Od urodzenia dziecka dbaj o jego harmonijny rozwój fizyczny, emocjonalny i psychiczny.
2. Jeśli niepokoi Cię brak reakcji lub nieadekwatne reakcje dziecka na bodźce akustyczne, koniecznie skonsultuj się z lekarzem audiologiem.
3. Zadbaj, by Twoje oczekiwania wobec dziecka były realistyczne.
4. Zapewnij dziecku bogactwo różnorodnych doświadczeń: słuchowych, ruchowych, wzrokowych, dotykowych i smakowych.
5. Każdego dnia przemycaj stymulujące ćwiczenia językowe (patrz „Biblioteczka troskliwego rodzica”). Dbaj o dobry klimat podczas tych zabaw. Spraw, by był to dla dziecka czas radosnej aktywności.
6. Rozmawiaj ze swoim dzieckiem. Opowiadaj mu, czyli opisuj to, co widzicie, co robicie. Zadawaj mu pytania, choć nie jest jeszcze w stanie udzielić odpowiedzi. Sam odpowiadaj na zadawane przez siebie pytania.
7. Wypowiedzi skierowane do dziecka niech będą bardzo staranne. Używaj nieco wolniejszego tempa mowy. Zadbaj o dobór prostego, zrozumiałego dla dziecka słownictwa. Stosuj krótkie zdania. Powtarzaj swoją wypowiedź.
8. Zwracając się do dziecka, używaj bogatej mimiki i gestykulacji, utrzymuj kontakt wzrokowy. Dopytuj o wypowiedzi dziecka, powtarzając po nim jego nieporadne słowa w sposób poprawny – zachowuj się przy tym, jak echo.
9. Bądź dobrym słuchaczem, tj. patrz na mówiące do Ciebie dziecko, nie przerywaj mu, dbaj o kolejność Waszych wypowiedzi.
10. Stymuluj rozwój słuchu mownego swojego dziecka. Bawcie się w słuchanie dźwięków z otoczenia, odgłosów zwierząt. Ucz dziecko koncentrowania się na nich.
11. Dostarczaj dziecku wiele okazji do zabaw słowami naśladowującymi dźwięki. Imitujcie odgłosy zwierząt, pojazdów czy urządzeń, np. hau-hau, ti-ti, bam. Pokazuj dziecku, jak przydatne mogą być onomatopaje, czyli wyrazy i wyrażenia dźwiękonaśladowcze w codziennej komunikacji.
12. Codziennie czytaj swojemu dziecku. Modułuj głosem, by słuchało Cię z zainteresowaniem. Staraj się wodzić palcem po czytanych tekście. W ten sposób wprowadzasz łagodnie dziecko w świat pisma. Wskazuj przedmioty i osoby na ilustracjach. Dopytuj się: **gdzie jest? pokaż gdzie?** Umożliwiasz w ten sposób dziecku aktywne uczestnictwo w czytaniu.
13. Notuj codzienne osiągnięcia dziecka. Skupiaj się na tym, co już potrafi. Gośno chwal je za wysiłek, jaki wkłada w realizację różnych zadań. Staraj się docenić pracę, jaką dziecko wkłada w wykonywanie różnych czynności. Doceniaj je – nie koncentruj się wyłącznie na efektach.
14. Nigdy nie porównuj swojego dziecka do innych dzieci. Nie krytykuj go. Unikaj omawiania problemów dziecka w jego obecności.
15. Jeśli odczuwasz jakikolwiek niepokój związany z rozwojem Twojego dziecka – nie pozwól zbyć się radami innych, że z tego wyrośnie. Skorzystaj ze specjalistycznej konsultacji, a w razie potrzeby z terapii logopedycznej.

Mamo! Tato!

Wiem, że niepokoi Was, że ciągle nie potrafię tego, co moi rówieśnicy – nadal nic nie mówię.

Proszę uwierzyć mi – mówiłbym/mówiłabym, gdybym tylko wiedział/wiedziała, jak to zrobić! Bardzo chciałbym/chciałabym mówić tak, jak inne dzieci w moim wieku – uwierzyć mi! To, że jeszcze tego nie potrafię to nie mój kaprys. Pomóżcie mi! Proszę! Nie mówicie do mnie: powiedz, powtórz. Nie powtarzam po Was, bo po prostu jeszcze tego nie potrafię! Zamiast mówić przy różnych okazjach: powiedz, powtórz, traktujcie mnie tak, jakbym mówił/mówiła. Najczęściej będziecie musieli prowadzić rozmowę za siebie i za mnie. To bardzo ważne, bo gdy do mnie mówicie, to ja słucham i uczę się. Proszę nie skarżcie się innym dorosłym, że jestem leniuzkiem, że nie chce mi się mówić i że wszystko pokazuję na migi. Gdybym był/była leniuzkiem, to czy pracowałyby tak ciężko moje rączki? A to, że jestem mądrym małym człowiekiem pozwala zamienić słowa w odpowiedzi takich sztuczek.

Wcale nie jest wygodnie z nich korzystać, jak na razie to jedyny sposób na porozumienie się z Wami. Nie kładźcie mi popisywać się mówieniem przed innymi osobami. To dla mnie duży stres, bo nie potrafię jeszcze zbyt wiele powiedzieć – czasami po prostu się wstydzę. Proszę, nie porównujcie mnie też do innych dzieci. Uwierzcie mi chciałbym/chciałabym mówić tak, jak oni! Zamiast tego chwalcie mnie, to pomoże mi uwierzyć, że potrafię tak zrobić, że będę mówić jak Wy.

Kochani rodzice!
Jak możecie mi pomóc?
To proste:

1. Wiem, że chcecie dla mnie jak najlepiej i potraficie dla mnie wiele zrobić! Zapamiętajcie, że najważniejsza dla mnie jest Wasza miłość i akceptacja oraz wiara w moje możliwości. Powtarzajcie mi często, jak dobrze sobie radzę i co już potrafię.

2. Nawet jeśli zasmuca Was moje uporczywe milczenie, nie omawiajcie tego w mojej obecności.

3. Jesteście dla mnie wzorem do naśladowania – jesteście najważniejsi! Bądźcie dla mnie idealnym modelem.

4. Koniecznie zapamiętajcie, że powinniście zwolnić nieco tempo mowy, mówiąc do mnie. Wówczas będzie mi łatwiej Was zrozumieć, a w przyszłości naśladować. Posługujcie się znanymi mi słownictwem, a nowe słowa wprowadzajcie do mojego słownika powoli, wielokrotnie je powtarzając. Budujcie raczej niebýt długie zdania. Bardzo mi pomożecie, gdy moje nieporadne wypowiedzi będziecie powtarzać po mnie poprawnie i wolno, tak jakbyście się upewniali, czy dobrze mnie zrozumieliście.

5. Starajcie się patrzeć na mnie podczas mówienia. Będę bacznie obserwował/obserwowała ruchy Waszych warg, to pomoże mi w przyszłym mówieniu.

6. Pomóżcie mi Waszą żywą mimiką i modulacją głosu. To wszystko sprawi, że mówienie będzie dla mnie atrakcyjniejsze.

7. Warto, byście moje prośby powiesili sobie na lodówce, by o nich zawsze pamiętały.

8. Jeśli to, co zrobiliście do tej pory nie pomaga koniecznie zaprowadźcie mnie do logopedy, niosącego pomoc małym dzieciom, które zaczynają mówić później niż ich rówieśnicy. Dzięki specjalistce szybciej nauczę się mówić, a i Wam będzie łatwiej. Będziecie wiedzieli, co jeszcze możecie zrobić, by mi pomóc.

1. Cieszyńska J., Korendo M., 2007. Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6. roku życia, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków.
2. Dątkun-Czerwik K., 2004. Logopedia. Jak usprawnić mowę dziecka, MAC Edukacja S.A., Kielce.
3. Emilia-Rozja D., 2009. Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym, Wydawnictwo Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Warszawa.
4. Gruczyńsk-Kolczyńska E., Zielińska E., 2000. Wspomaganie rozwoju umysłowego trzylatki i dzieci starszych w wieku rozwijających się, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.
5. Kozłowska K., 2004. Logopedia bliżej dziecka, Wydawnictwo Uczelniane Wszechnicy Świętokrzyskiej, Kielce.
6. Łazewska H., Mikituk B., Moritz B., 2002. Co zrobić, aby ułatwić dziecku naukę czytania i pisanie, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków.
7. Nowak J., 1995. Ćwiczenia usprawniające mowę w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, Wydawnictwo Tanan, Bydgoszcz.
8. Sachajka E., 1992. Uczymy poprawnej wymowy, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.
9. Słodownik-Rycaj E., 2000. O mowie dziecka, jak zapobiegać powstawaniu nieprawidłowości w jej rozwoju, Wydawnictwo Akademickie Zak. Warszawa.
10. Zaleski T., 2002. Opóźnienia w rozwoju mowy, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa.

Mamo, tato – to warto przeczytać!

6 marca Europejski Dzień Logopedy

